

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Slavomíra Nováka a soudkyň Mgr. Andrey Veselé a Mgr. Jany Jurečkové ve věci

žalobce **MUDr. Mgr. F. W.**

proti
žalovanému

Univerzita Karlova, IČ: 00216208
se sídlem 116 36 Praha 1, Ovocný trh 560/5

o žalobě proti rozhodnutí Rektora Univerzity Karlovy ze dne 31. 8. 2017, č.j.
POP/UKRUK/5/132585/2017-3

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

I.
Základ sporu

1. Žalobou napadeným rozhodnutím bylo zamítnuto odvolání žalobce, nebylo vyhověno jeho žádosti o prominutí poplatku a bylo potvrzeno rozhodnutí č.j. POP/UKRUK/12/129390/2016-1 ze dne 4.5.2017, kterým mu byl vyměřen poplatek spojený se studiem ve výši 15.500,- Kč.

II.
Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

2. Rektor Univerzity Karlovy vydal opatření č. 12/2015, kterým upravil „Postup při posuzování žádostí a úlevy na poplatcích spojených se studiem“. Podle ustanovení čl. 5 tohoto opatření bude vyhověno žádosti a poplatek bude v celém rozsahu prominut v případě poplatku spojeného se studiem uvedeného v ustanovení § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách a to z důvodu, že účastník řízení studium, v rámci něhož byl tento poplatek spojený se studiem stanoven, absolvoval nejpozději do jednoho měsíce ode dne vzniku této poplatkové povinnosti.
3. Poplatek spojený se studiem mu byl vyměřen rozhodnutím č.j. POP/UKRUK/5/132585/2017-1 ze dne 4. 5. 2017, které bylo podáno k poštovní přepravě dne 11. 5. 2017 a doručeno mu bylo dne 15. 5. 2017. Žalobce má za to, že vznik poplatkové povinnosti nastane v okamžiku, kdy student naplní znaky stanovené zákonem pro jeden nebo více druhů poplatků a zároveň veřejná vysoká škola o této individuální záležitosti vydá rozhodnutí. Vznik nelze spojovat pouze se splnutím se znaky skutkové podstaty v zákoně, ale je nutné, aby k nim přistoupilo i jednání vysoké školy v podobě individuálního aktu, jímž je o povinnosti rozhodnuto (např. rozsudek NSS v Brně 9 As 8/2007). Vydáním rozhodnutí se rozumí podle § 71 odst. 2 písm. a) s.ř. předání stejnopisu písemného vyhotovení rozhodnutí k doručení, v daném případě tedy 11. 5. 2017. Tímto dnem mu tedy vznikla poplatková povinnost.
4. Ačkoliv opatření rektora představuje interní normativní akt, který není pramenem práva a má interní charakter, pokud je zveřejněn širokému okruhu osob, kterých se jeho obsah dotýká, lze spravedlivě požadovat, aby v rámci předvídatelnosti správního rozhodnutí byl takový interní normativní akt dodržen ve všech jeho aspektech. Pokud by tomu tak nebylo, stal by postup správního orgánu nepředvídatelným a takové by bylo i správní rozhodnutí. V takovém případě by bylo ovšem nutné trvat na tom, aby správní orgán takový interní akt neaplikoval vůbec, protože v opačném případě by byla založena nerovnost mezi účastníky obdobných řízení. Účastník řízení má právo předpokládat, že uvede-li některý z důvodů obsažených v interním aktu, bude s ním takto v rámci jeho právní jistoty naloženo, protože již pak neuvádí jiné jistě relevantní důvody, které by k osvobození nebo snížení jeho poplatkové povinnosti mohly vést rovněž.
5. Protože studium absolvoval dne 17. 5. 2017, tedy 6 dní po vzniku poplatkové povinnosti, splnil kritérium pro prominutí poplatku v celém rozsahu. Studium absolvoval úspěšně, není již tedy nadále studentem Univerzity Karlovy. Pokud jde o případy, na které by se v takovém případě mělo cílit, domnívá se, že jde především o případy, kdy je vyměřen poplatek v řádu dnů studentům, kteří své studium ukončí, aby nebyli znevýhodněni proti těm, kteří studium ukončili v řádu dnů před vydáním rozhodnutí o vyměření poplatku,

protože rozhodovat o právech a povinnostech absolventů již vysoké škole nepřísluší. I odůvodnění o cílech předmětného opatření se tedy nejví jako správné.

6. Žalovaná navrhl žalobu zamítnout. Dále kromě jiného uvedla, že úvaha žalobce, že v jeho případě byly naplněny důvody pro prominutí poplatku, je mylná. Podle ustálené rozhodovací praxe rektora, která se dlouhodobě odráží v opatřeních rektora, jimiž rektor informuje akademickou obec o rozhodování, a z nichž je zřejmé, jaké rozhodnutí může účastník řízení ve stejném či obdobném případě legitimně očekávat, jednoznačně cíleno na jiné situace. Vydáním rozhodnutí a jeho doručením poplatková povinnost nevzniká. Ustanovení čl. 4 opatření rektora č. 45/2017 reaguje na ustanovení § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách a vázanost konkrétního poplatku, resp. poplatkové povinnosti z hlediska času na započatých šest měsíců studia, tj. první den těchto šesti měsíců studia. Nezpoplatněná doba studia byla podle ustanovení § 58 odst. 3 zákona o vysokých školách v případě žalobce překročena dne 1. 9. 2016, proto byl žalobci rozhodnutím rektora č.j. POP/UKRUK/12/129390/2016-1, ze dne 14. 12. 2016, stanoven poplatek na započatých šest měsíců studia na dobu od 1. 9. 2016 do 1. 3. 2017, a rozhodnutím č.j. POP/UKRUK/5/132585/2017 ze dne 4. 5. 2017 poplatek na dobu dalších započatých 6 měsíců studia a to na období od 2. 3. 2017 do 2. 9. 2017. Poplatková povinnost se v případě žalobce váže na 2. 3. 2017, tj. první den období, na něž se poplatek stanoví, nikoliv až 11. 5. 2017. Úleva spočívající v prominutí poplatku, pokud účastník řízení absolvuje do jednoho měsíce ode dne vzniku poplatkové povinnosti, se tedy váže na první den období dalších započatých šesti měsíců studia, tedy na 2. 3. 2017. Jelikož žalobce absolvoval studium dne 17. 5. 2017 a poplatková povinnost mu vznikla dne 2. 3. 2017, nesplnil podmínku absolvování do 1 měsíce od vzniku poplatkové povinnosti, a proto mu nemohl být poplatek prominut. Rektor svou legitimní rozhodovací praxi opírá rovněž o zásadu rovného zacházení s účastníky řízení a z takové okolnosti jako datum vydání či doručení rozhodnutí, nemohou rozhodovací praxi rektora ovlivnit. Proto je poskytnutí úlevy spočívající v prominutí poplatku spojeného se studiem vázáno na předem známou skutečnost, kterou je první den období, na něž je poplatek stanoven, což je každému účastníkovi řízení známo z prvostupňového rozhodnutí. Poplatková povinnost v případě žalobce vznikla dne 2. 3. 2017, žalobce absolvoval 17. 5. 2017. Žalobce nesplnil podmínku absolvování do jednoho měsíce od vzniku poplatkové povinnosti, proto mu poplatek nemohl být prominut.

III.

Posouzení žaloby

7. Městský soud v souladu s § 75 odst. 2 s. ř. s. přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobcem vymezených námitek, vycházel přitom v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s. ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované. V souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. rozhodl městský soud bez nařízení jednání, neboť žalobce s takovým postupem souhlasil a žalovaná na výzvu soudu podle § 51 s. ř. s. nijak nereagovala, má se tedy za to, že s takovým postupem souhlasila.
8. Dle ust. § 58 odst. 3 zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách, dále jen „zákon“, *studuje-li student ve studijním programu **déle**, než je standardní doba studia zvětšená o jeden rok v bakalářském nebo magisterském studijním programu, stanoví mu veřejná vysoká škola **poplatek za studium**, který činí za každých dalších započatých šest měsíců studia nejméně jedenapůlnásobek základu; do doby studia se započtou též doby všech předchozích studií v*

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

bakalářských a magisterských studijních programech, které byly ukončeny jinak než řádně podle § 45 odst. 3 nebo § 46 odst. 3, nejde-li o předchozí studium, po jehož ukončení student řádně ukončil studijní program stejného typu. Období, ve kterém student studoval v takovýchto studijních programech, nebo v takovýchto studijních programech a v aktuálním studijním programu souběžně, se do doby studia započítávají pouze jednou. Od celkové doby studia vypočtené podle tohoto odstavce se však nejdříve odečte uznaná doba rodičovství.

9. Podle § 58 odst. 7 věty druhé zákona, „*rektor může v rámci rozhodování o odvolání proti rozhodnutí o vyměření poplatku spojeného se studiem vyměřený poplatek snížit, prominout nebo odložit termín jeho splatnosti s přihlédnutím zejména ke studijním výsledkům a sociální situaci studenta podle zásad uvedených ve statutu veřejné vysoké školy.*“
10. Stanovení poplatku studentovi dle § 58 odst. 3 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, za studium delší, než je standardní doba zvětšená o jeden rok, s vymezením výše tohoto poplatku, vzniku povinnosti hradit tento poplatek a termínu splatnosti, je rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., které je přezkoumatelné soudem ve správním soudnictví /viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2006, č.j. 2 As 50/2004-64/.
11. Mezi stranami není sporu o tom, že žalobce byl do 17. 5. 2017 studentem Právnické fakulty UK v Praze – studijní program Právo a právní věda, obor Právo, s tím, že nezaplatněná doba studia byla v případě žalobce překročena dne 1. 9. 2016. Rozhodnutím ze dne 14. 12. 2016 byl stanoven poplatek na dobu od 1. 9. 2016 do 1. 3. 2017. Rozhodnutím ze dne 4. 5. 2017 byl stanoven poplatek na dalších 6 měsíců tj. od 2. 3. 2017 do 2. 9. 2017. Rozhodnutí ze dne 4. 5. 2017 bylo žalobci doručeno dne 15. 5. 2017. Žalobce podal dne 8. 6. 2017 odvolání do tohoto rozhodnutí. Podle opatření rektora č. 12/2015 je důvodem pro prominutí poplatku spojeného se studiem v souvislosti s absolvováním studia to, že účastník řízení studium, v rámci něhož byl tento poplatek stanoven, absolvoval nejpozději do jednoho měsíce ode dne vzniku této poplatkové povinnosti.
12. Jedinou žalobní námitkou je právní posouzení věci, tedy, zda se na žalobce vztahují podmínky pro prominutí poplatku za studium stanovené opatřením rektora č. 12/2015. Podstatou tohoto sporu je tak odpověď na otázku, zda žalobce absolvoval studium do jednoho měsíce ode dne vzniku této poplatkové povinnosti, resp. kdy žalobci vznikla poplatková povinnost.
13. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2007, č.j. 9 As 8/2007-89, o který opírá své přesvědčení žalobce, říká, že (zvýraznění provedl Městský soud) *samotný zákon o vysokých školách totiž v § 58 odst. 3 předpokládá **stanovení poplatku** za studium ze strany veřejné vysoké školy a teprve jeho stanovením – v daném případě nazvaném „Výzva k uhrazení poplatku za prodlouženou dobu studia“ – je založena **povinnost studenta tento poplatek uhradit**. Ze žádného ustanovení zákona o vysokých školách nelze dovodit tuto povinnost studenta, aniž o ní bylo veřejnou vysokou školou autoritativně rozhodnuto v podobě stanovení poplatku. Ostatně i předmětné rozhodnutí stěžovatele hovoří o stanovení poplatku, včetně vymezení jeho výše (24 000 Kč), určení vzniku povinnosti tento poplatek uhradit (dne 7. 4. 2004) a **termínu splatnosti** (30 dnů ode dne doručení výzvy). Danou námitku lze tedy uzavřít s tím, že Krajský soud v Brně nepochybil, když rozhodnutí stěžovatele podrobil přezkumu ve smyslu ustanovení § 65 s. ř. s.*
14. Soud má za to, že ze zákona i ze shora uvedeného rozsudku plyne 5 časových momentů týkajících se správního poplatku za studium:

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.

- a) vznik poplatkové povinnosti
 - b) vyměření nebo stanovení poplatku
 - c) vznik povinnosti poplatek uhradit
 - d) termín splatnosti
 - e) vymahatelnost této povinnosti poplatek zaplatit.
15. Zákon o vysokých školách neuvádí explicitně jako například zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích (viz § 4 odst. 1 písm. a): *Jde-li o poplatek za řízení, vzniká poplatková povinnost podáním žaloby*), kdy vzniká poplatková povinnost. Z logiky věci je však zjevné, že vznik poplatkové povinnosti je vázán jen a pouze na splnění podmínek uvedených v zákoně, tak jak to ostatně píše sám žalobce ve své žalobě. V tomto případě je to překročení maximální doby studia a s ohledem na to, že poplatek je stanovován vždy za započatých 6 měsíců studia, vzniká tato poplatková povinnost vždy na začátku tohoto období, tj. v žalobcově případě ke dni 1. 9. nebo k 2. 3.
16. Ke vzniku samotné povinnosti tento poplatek zaplatit je však potřebné jeho stanovení neboli vyměření ze strany vysoké školy, přesně, jak se uvádí ve shora citovaném rozsudku NSS, na který žalobce odkazuje, a doručení tohoto stanovení poplatku studentovi. Tuto povinnost je pak student povinen splnit v termínu splatnosti s tím, že pokud tak neučiní, lze den následující po termínu splatnosti, resp. den následující po dnu splatnosti, tuto povinnost vymáhat.
17. Soud má za to, že žalobce nesprávně zaměňuje dva pojmy a to „vznik poplatkové povinnosti“ a „vznik povinnosti poplatek uhradit“. V jeho případě mu vznikla poplatková povinnost za každých dalších započatých šest měsíců studia v době, kdy studoval, a tato doba studia překročila maximální dobu studia, což bylo dne 1. 9. 2016, a následně 2. 3. 2017. Vzhledem k tomu, že mu byl již jednou tento poplatek vyměřen a to do 1. 3. 2017, vznik jeho další poplatkové povinnosti se váže ke dni 2. 3. 2017. Poplatek byl vyměřen rozhodnutím ze dne 4. 5. 2017, které mu bylo doručeno dne 15. 5. 2017, s tím, že poplatek je splatný 90. den od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí. Rozhodnutí nabylo právní moci dnem doručení rozhodnutí o odvolání tj. dne 31. 8. 2017. Jeho povinnost poplatek zaplatit tak vznikla dne 31. 8. 2017, je splatná 90 následujících dní a je exekučně vymahatelná 91. dnem od 31. 8. 2017.
18. Žalobce by musel skutečně ukončit studium do 2. 4. 2017, tj. do jednoho měsíce od vzniku poplatkové povinnosti, aby splňoval podmínky opatření rektora pro prominutí poplatku. Tento důvod prominutí poplatku sleduje právě cíl, aby studenti, ačkoliv z daného období 6 měsíců studují pouze pár dnů, resp. max. měsíc, nebyli nuceni platit i zbylých 5 měsíců, v průběhu kterých již nestudují. Žalobní námitka je tak nedůvodná.

IV.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

1. Vzhledem k tomu, že městský soud neshledal žádnou z žalobních námitek důvodnou, žalobu v souladu s § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
2. O nákladech řízení městský soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Jelikož žalobce neměl ve věci úspěch, nepřiznal mu soud náhradu nákladů řízení. Žalované, která měla ve věci plný

úspěch, potom nevznikly náklady převyšující náklady běžné úřední činnosti. Ani jí tudíž městský soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 24. listopadu 2020

JUDr. Slavomír Novák v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje J. V.